TUBERCULOSE IN BELGIË

Dankzij de verplichte melding van alle gevallen van actieve tuberculose kunnen de **VRGT** (Vlaamse Vereniging voor Respiratoire Gezondheidszorg en Tuberculosebestrijding) en de **FARES** (Fonds des Affections Respiratoires) elk jaar het Tuberculose Register België publiceren. Dit register geeft de epidemiologische situatie van tuberculose in België weer. Het is beschikbaar in het Nederlands op www.vrgt.be en in het Frans op www.fares.be.
Deze samenvatting geeft de cijfers en sleutelboodschappen weer van het **tuberculoseregister 2023**.

EVOLUTIE VAN TUBERCULOSE IN BELGIË

In 2023 werden **869 nieuwe tuberculosegevallen** gemeld. De incidentie, het aantal nieuwe zieken per 100.000 inwoners, was daarmee 7,4.
De incidentie was 7,4 in 2022 en 7,6 in 2021.

België maakt deel uit van de **«landen met lage incidentie»**, met minder dan 10 gevallen per 100.000 inwoners per jaar. De incidentie is wel nog steeds hoger dan in de buurlanden.

De langetermijntrend blijft dalend, hoewel deze daling de afgelopen jaren enigszins is gestagneerd. Er zijn nu kleinere schommelingen van jaar tot jaar.
In 2023, was er in Vlaanderen en Brussel een lichte daling terwijl in Wallonië een **lichte** stijging werd waargenomen.

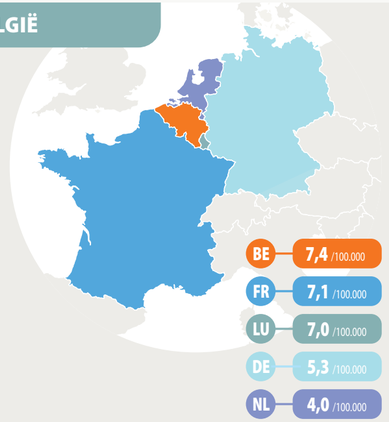

Bron: ECDC 2025

Impact van COVID-19
Tijdens covid was er een tijdelijke val in het aantal gemelde gevallen.
Een daling die zich net na de pandemie wel opnieuw herstelde. De uiteindelijke impact zal in de komende jaren nog moeten blijken.

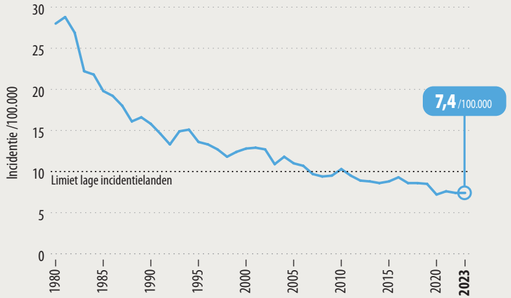

GEOGRAFISCHE VERSPREIDING

Tuberculose komt vaker voor in de grote steden omdat men daar een hogere concentratie vindt van risicogroepen (kansarmen, daklozen, mensen uit hoge incidentielanden)

België
Aantal gevallen: **869**
Incidentie: **7,4** /100.000

Vlaanderen
Aantal gevallen: **350**
Incidentie: **5,2**/100.000

Brussel
Aantal gevallen: **264**
Incidentie: **21,3** /100.000

Wallonië
Aantal gevallen: **255**
Incidentie: **6,9** /100.000

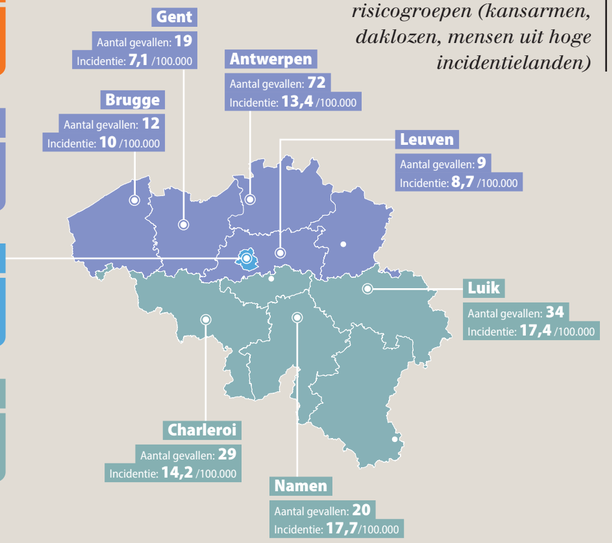

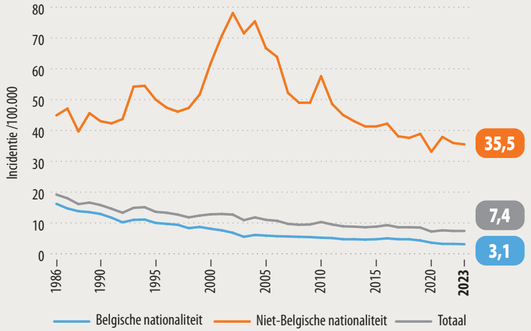

De ziekte neemt langzaam af in de Belgische bevolking, maar fluctueert bij niet-Belgen.

Bij Belgen was de incidentie **3,1** per 100.000 inwoners in 2023. Bij personen met een niet-Belgische nationaliteit, voornamelijk uit landen waar tuberculose nog endemisch is, lag dit cijfer bijna **11 keer hoger**.

PROFIEL VAN DE TUBERCULOSEPATIËNT

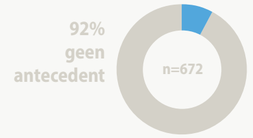

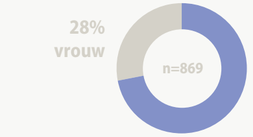

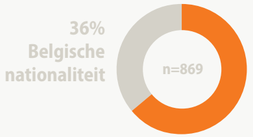

Het ging hier voornamelijk om personen uit Afrika, Zuid-Azië en Oost-Europa.

- In de Belgische bevolking is de incidentie relatief homogeen binnen de verschillende leeftijdsgroepen.
- Bij de niet-Belgen bevindt de piek zich bij de **jongvolwassenen**. Daarna neemt de incidentie af met een kleine toename bij de 60-74 jarigen.

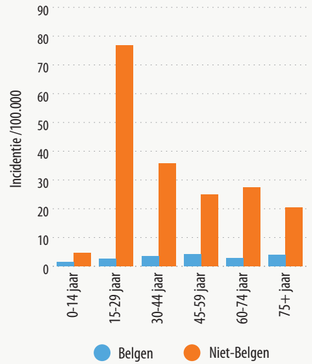

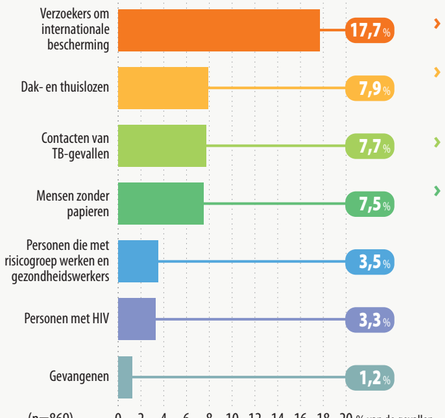

- De grootste risicogroep bestond uit verzoekers om **internationale bescherming** (17,7 %).
- Het percentage **dak- en thuislozen** was 7,9 % ; bijna 8 op de 10 daklozen bevond zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- 7,7 % van de gevallen waren **contacten** van TB-patiënten.
- 7,5 % van de gevallen waren **mensen zonder papieren**, waarvan meer dan de helft zich in Brussel bevond.

Tuberculose is sterk gelinkt aan armoede.
Extra inspanningen moeten gedaan worden om de nodige zorg te brengen naar de meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

KARAKTERISTIEKEN VAN TUBERCULOSE

Tuberculose komt hoofdzakelijk voor in de longen, maar de ziekte kan ook elk ander orgaan aantasten.

Extrapulmonale tuberculose is meestal niet besmettelijk

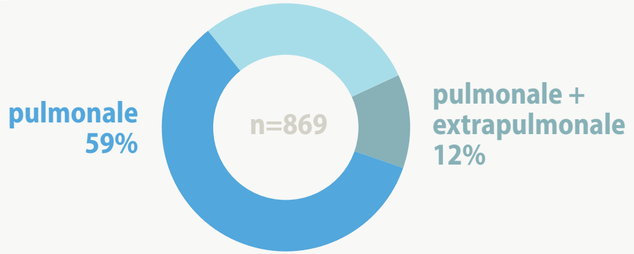

Bij ongeveer 70 % van de gevallen worden de longen aangetast. Een deel daarvan ontwikkelt eveneens **extrapulmonale** tuberculose.

85 % van de **pulmonale** gevallen werd bevestigd met bacteriologie (cultuur positief).

Bij iets minder dan de helft van de gevallen (45 %) waren er bacteriën zichtbaar in het sputum (onder de microscoop), wat duidt op een **grotere besmettelijkheid**.

Bij een positieve cultuur kan aan de hand van het antibiogram de **gevoeligheid van de kiem aan de antibiotica** bepaald worden.

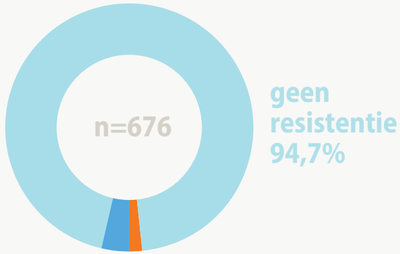

monoresistentie 3,7%

Bij 3,7 % van de personen met tuberculose kwam resistentie aan één enkel antibioticum voor, voornamelijk voor isoniazide (Nicotibine®).

multiresistentie 1,6%

Wanneer de tuberculosebacterie **niet meer gevoelig is voor de 2 belangrijkste antibiotica** in de klassieke standaardbehandeling spreken we van multiresistentie. Deze vorm is ernstig maar relatief zeldzaam in België.

11 multiresistente gevallen (MDR) van tuberculose werden gemeld in 2023, wat overeenkomt met 1,6 % van de gevallen van wie het antibiogram gekend is.

Verantwoordelijke uitgever: S. Schol - Layout : N. da Costa Maya - Februari 2025

OPSPORING

De overgrote meerderheid van de gevallen werd ontdekt op basis van **klachten en symptomen**.

Actieve screening van **risicogroepen**, zoals verzoekers om internationale bescherming of gedetineerden, leidde tot de opsporing van 5,6 % van alle gevallen.

De belangrijkste symptomen van tuberculose in de longen zijn:

- langdurige hoest
- productieve hoest, soms met bloed
- lichte koorts
- nachtzweten
- gewichtsverlies
- vermoeidheid

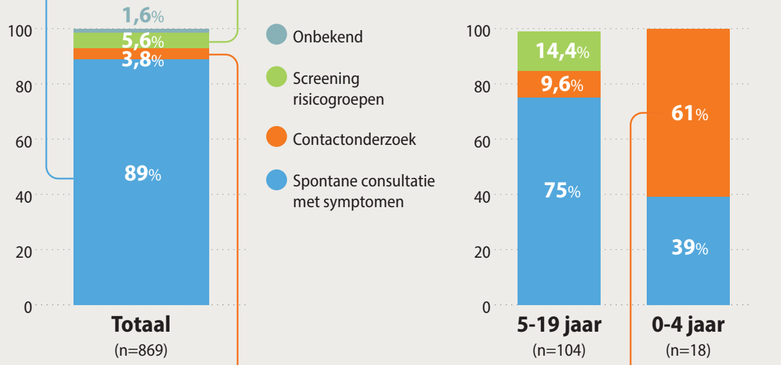

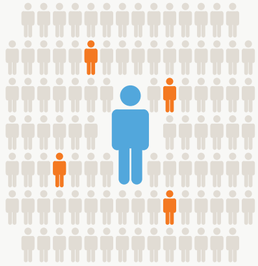

Alle leeftijdscategorieën inbegrepen

Contactonderzoek rond een besmettelijk geval droeg bij tot de ontdekking van 4 % van alle gevallen.

Dit onderzoek was uiterst rendabel bij kinderen: bij de 0- tot 4-jarigen werd op deze manier **61 %** (=11 op 18) van de gevallen ontdekt.

Bij 0- tot 4-jarigen

BEHANDELINGSRESULTATEN

Tuberculose is behandelbaar door toediening van verschillende antibiotica.
De behandeling is lang (minstens 6 maanden), maar over het algemeen erg doeltreffend.

443 gevallen van longtuberculose werden bevestigd door positieve kweek in 2022.

genezen 81%

81 % van de gevallen werd **met succes behandeld**. Er worden aanzienlijke inspanningen gedaan om het streefdoel (nl. 85 %) van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) te behalen.

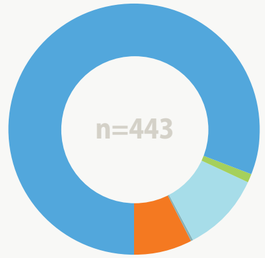

overleden 7,4%

De **mortaliteit** lag hoger bij oudere personen en was vaak het gevolg van een andere pathologie dan tuberculose.

transfert 0,9%

Vier dossiers werden overgedragen aan een behandelaar in een ander land.

behandeling afgebroken 10,4%

Deze patiënten waren uit het oog verloren of hadden mogelijk het land verlaten.

therapiefalen 0,2%

Eén patiënt bleef bacteriologisch positief na 5 maanden behandeling.

TOEKOMST

2030

De doelstelling van de WGO is om de incidentie tussen 2015 en 2030 met 80 % te verminderen, wat neerkomt op een gemiddelde vermindering van 10 % per jaar. In België bedraagt de jaarlijkse daling tot nu toe echter ongeveer 2 %.

De cijfers dalen te traag en tuberculose blijft ook in België een probleem. Adequate middelen blijven nodig om de ziekte in ons land verder onder controle te krijgen.

CONTACT

VRGT
Vereniging voor Respiratoire Gezondheid en Tuberculosebestrijding
info@vrgt.be
www.vrgt.be

FARES
Fonds des Affections Respiratoires
prevention.tuberculose@fares.be
www.fares.be

Vlaanderen is zorgzaam en gezond samenleven

vivalis .brussels

Wallonie Relance

Wallonie familles santé handicap AVIQ